

Dějepis na měsíc duben

- úkolem je dokončit kapitulu o Řecku
- následující zápisy si buď opište do sešitu, nebo vytiskněte a nalepte
- přečtěte si informace z učebnice, zkuste si ústně zodpovědět otázky na konci kapitoly
- doplňte o informace, videa a testy přístupné na webu (viz dějepis doplnění)
- doporučuji stránky nns.cz – jsou tam na vyzkoušení interaktivní učebnice (v kolonce vyzkoušejte MIUČ zdarma) – po registraci se dostanete k interaktivní učebnici dějepis pro 2. stupeň. Je jiná než naše, ale starověké Řecko také obsahuje, je velmi hezky zpracovaná včetně úkolů, her a odkazů na videa či fotografie týkající se starověkého Řecka (a kdybychom se neviděli, i Říma)
- nezapomeňte na dlouhodobý úkol – projekt o Řecku viz dějepis doplnění
- dále zde naleznete rozpis, ve kterém týdnů byste se měli kterou část naučit, ale rozvrhněte si to podle svých schopností a časových možností
- jakékoliv dotazy přijímám na emailu i.kepesova@gmail.com, nebo telefonu 724096139 (možnost i whatsappu)

Athény a Sparta (30.3.-3.4.), uč. str. 92 - 95

Vrchol a pád řecké polis (6.4. -10.4.), uč. str. 98 – 99

Řecká kultura (13.4.-17.4.), uč. str. 96, 97, 100, 101

Olympijské hry, bohové (20.4. - 24.4.), uč. str. 102 – 103

Alexandr Veliký, Helénismus (27.4. - 1.5.), uč. str. 104 – 109

Zápisy:

SPARTA

- vojenské středisko Dórů oblasti Lakónie
- v čele 2 králové
- plnoprávní obyvatelé – spartánská výchova (velmi přísná, chlapci od 6let voj.výcvik, ve službě do 60let), plně se věnovali vojenství
- **heilóti** (obyvatelé Messénie)– otroci patřící celému státu, těžké práce zejména v zemědělství
- cizincům byl do Sparty zakázán vstup

ATHÉNY

- podle legendy založil král Théseus

společnost: urození

rolníci

řemeslníci

v čele: **9 archontů** – vládců z řad urozených (každý měl na starosti něco jiného:vládu, náboženství, vojenství, tvorbu zákonů)

problém: Athény = město obchodu, lidé, zejména rolníci často upadali do tzv. dlužního otroctví =>

Solón (archont) – reforma - zrušil staré dluhy a vykoupil lidi z dlužního otroctví

- muži starší 20 let směli hlasovat na **lidovém sněmu** (o válce a míru, nových zákonech, volili úředníky)

Kleisthénés – vylepšení reformy, rozdělení obyvatel podle toho, kde žili do tzv. **fýl**

Perikles – úředník dostává za svou práci finanční příspěvek (mohli být voleni i nemajetní)

- vyplácení sociálních dávek válečným invalidům, vdovám a sirotkům

- financování veřejných staveb státem (cesta do Athén, chrám na Akropoli)

= **nový systém vlády – demokracie** (vláda lidu)

Řecko-perské války

- povstání osad v Malé Asii proti Persii – pomoc dalších řeckých polis

490 přnl. bitva u **Marathonu** (zprávu o vítězství Řeků běžel do Athén sdělit Feidippides – maratónský běh)

480 přnl. bitva u **Thermopyl** (spart. král Leonidás a 300 statečných - prohráli)

480 přnl. bitva u **Salaminy**, **479 přnl.** bitva u **Plataj** – konečné vítězství Řeků nad Peršany

Athénský námořní spolek – původně obranný spolek, spojení asi 100 městských států – Athénská námořní říše

reakce: **Peloponéský spolek** (městské státy pod vlivem Sparty) =>

Peloponéska válka (AthényXSparta)- Sparta zvítězila, s pomocí Peršanů vydrancovala Athény, ale také oslabena

ŘECKÁ KULTURA

Bohové

- sídlí na hoře Olymp

Zeus – vládce bohů, manželka: Héra

Poseidon – bůh moří

Hádes – bůh podsvětí, manželka: Persefona

Deméter – bohyně přírody

Hestie – ochránkyně rodinného krbu

Athéna – bohyně moudrosti

Apollón – bůh Slunce

Artemis – bohyně lovu

Afroditá – bohyně krásy a lásky

Arés – bůh války

Héfaistos – bůh ohně a kovářství

Dionýsos – bůh veselí

Hermés – bůh poutníků

Pan – venkovský bůh s rohy a vousy

Éros – bůžek lásky

Héroové

- prostředníci mezi bohy a lidmi

Herakles, Achilles

Smrtelníci

Athény – centrum řecké kultury

svobodní obyvatelé gramotní – uměli číst a psát

právo vyjadřovat názory, vlastnit majetek, nosit zbraň...X poslušnost vůči úřadům, obrana vlasti, úcta k bohům

kalokagathia = ideál dokonalého moudrého a krásného člověka (co nejvíce se podobá bohům)

Filozofové

= myslitelé **Sokrates, Démokritos, Aristoteles**

Řecké drama

- původně slavnosti na oslavu boha Dionýsa
- později divadelní hry v amfiteátrech, jen muži v maskách

Stavitelství

- dórský, iónský, korintský sloh
- Akropol – chrám v Athénách, sochař Feidiás – sochy z mramoru (původně malované)

Keramika (vázy, amfory) – často s příběhy z mytologie, malované

Olympijské hry

- týdenní hry na přelomu července a srpna v Olympii na počest bohů
- pětiboj (hod diskem, skok do dálky, běh, hod oštěpem, zápas), box, běh těžkooděnců, soutěž trubačů
- účastnili se pouze muži, vítěz: palmová ratolest, osvobozen od daní a občan. povinností

HELÉNSKÉ OBDOBÍ

- po Peloponéské válce bylo Řecko oslabeno a ovládnuto Filipem Makedonským, jeho syn

Alexandr Veliký – 334 přnl. tažení proti Persii – zvítězil nad perským králem Dareiem III., chtěl se dostat až do Indie – po jeho smrti obrovská říše zanikla, ale řecká kultura se dostala i do vzdálených oblastí

z této říše vznikly 3 helénistické státy (nazvané podle rodu Alexandrových generálů):

Antigonovci – Řecko

Seleukovci – původní Persie, Mezopotámie, Babylonie

Ptolemaiovci – **Egypt** – největší vývozce obilí, obchod s Indií i Arábií

- konec říše sebevražda královny Kleopatry – ovládnuti Římany (Octavianus)

Helénská kultura

- vliv zejména na městský život
- kočovní herci, sport, zájem o krásu a dokonalost lidského těla
- žena v centru zájmu umělců (Afrodita)

Archimedes, Pythagoras – matematici

Ératosthénes – pokusil se zjistit obvod zeměkoule

Hippokratés – řecký lékař, Hippokratova přísaha (lidské zacházení s pacientem)